

ACC. N:R M. 9348:1-6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Elva Ekesson*

Härad: *Bjäre*

Adress: *Ekelid Hov*

Socken: *Hov*

Berättat av:

Uppteckningsår: *1944*

Född år *1876* i *Sonaryd K. Karup*

Tid och tidsindelning

Tid och stund

Ulna nr. 5.

Skriv endast på denna sida!

När man här talar om Tid, är det oftast uttryckt i neutrum singularis & ex tiden den, har aldrig hört uttrycket "midnattstider" då heter det minnattsti med uteläsnande av bokstaven d, middasti med uteläsnande av g. Jag har inte tid, "ja har barken ti eller stonger", ett annat uttryck, den gör sig goa stonger hon matte ha gott om ti, stonger är möjligen samma som stunder, men har inte hört stong som singularis då heter det stunn.

"I den tien jag för" var ett vanligt uttryck för hära av gamla sjöman, när öfkaptener kommo ihop och talade om gammalt som hänt. Säg det gärna, "när jag var ung under min styrmans tid" o s s. För i världen under minnareggaars var också ett vanligt uttryck, och "nu ä de goa tier, emoll som för i världen."

Somme tier eller sommen ti, samma me-
 ning som stongen ti, är väl förkortning
 av somliga tider, Dagarna ha aldrig hörts
 här, här säga vi dagsmål, tiden mellan
 6 fm och 6 em. är kanske samma mening.
 När karlarna ha bär eller höstkörser ha de
 förmiddagsmål från 8 till 12 och ättmidd-
 dagsmål från 2 till 6 em, sedan är det
 syssledags. För i tiden körde de eller
 arbetade så länge de kunde se, och finge
 sedan skjuta om kvällsytborna i mörkret.
 Dagn, dagn eller mera bestämt dagned,
 ti säga (dava) haila daen och han är
 karl för sin hatt haila dan. I da, i gaur
 i förgaur, i böndas ätta dar eller söndas
 fjortonda, i da om ätta eller fjortonda på
 bönda ätta dar. Smors, i da mares, i gaur
 mares, i förgaurs maren. Gryningen, marnin
 gen eller daningen.

Det har inte hänt i Mannaminne eller så långt jag kan minnas tillbaka. Det är på tiden att tänka på att göra det, eller med tiden bättre det sig. Han kom, eller det hände just "I grevens ti." uttryck som man får höra ganska ofta.

Stundom, stongom, eller stongenti, med tonvigt på stong, t. ex. stongom gör jag så, a stongom gör jag på annat sätt. Stongom är ett gammalt ord som man aldrig hör numera. Stongenti kan man någon gång få höra någon gammal säga, det betyder väl närmast, ibland, t. ex. stongenti känner jag mig tryggare än banligt. Obestämd tid, "någon gång i framtiden", jag ska ge en bänna dit jag kommer igen om ett öjnablick. För "dag" i bestämd form bortfaller gärna g- och så det heter Daen.

Dagens första Mål har sedan mitten
 av 1800 varit "kaffe" eller åtminstone kallat
 för kaffe, om det än varit mest något surrugat.
 Under tiden de spåra brände brännvin, innan
 kaffet var infört, utgjordes första målet
 av en skiva bröd lagd på en tallrik och
 genomdränkt av brännvin, fastint av det
 klaraste och bästa brännvinet. Den bröd-
 betan finge de så fort de kommet upp, innan
 de ginge till dagens sysslor och arbete.
 Kläckan var det "läver" potatis och sill och
 drickablaning svaldrycka i mjölk.
 Så detta fingo de stå sig till middagen kl. 12
 under tiden de hade utarbete, fingo de dock
 mellanmål någon gång under tiden, en
 smörbrugga, ett stycke bröd evnt kakor, beomost
 med smör eller flöt, eller ett stycke ost och bröd
 eller fläk och bröd.

Tiden från middag till kväll, ättemidda,
när middagen var slut skulle karlarna ha
sitt "middas bøjde" på vintern en halv timma
på sommaren en hel timma. På vintern försöke
de karlarna tills det började skymma, "mars-
ningen" då de kommo in och finge möät-
tan vilken vanligen bestod i smör och bröd
eller flott fläsk korv eller ost till brödet,
men aldrig båda delarna. Sedan kaffet
kom i bruk fingo de kaffe till "ättemiddas-
kaffet" innan fingo de drieka eller honungs-
vatten aldrig mjölk till möätten.
Kväll i kväll, Egär kvälljättes i förgår kväll
eller förgår ättan, i varen kväll sedan
blir det dagens hamn föie, t ex torsdag kväll,
När bygderna boro undansökade kommo
karlarna in, ibland hade någon släjd för sig
eller lärt, eller bara slöde tills de finge

kvällsmed, alltid någon sorts gröt, vid
 9 tiden på kvällen. Senan kl. 6 tändes al-
 drig men när kl. slog 6 skulle det tändas.
 Tills dess sutte de i marsningen, anting-
 en de vilade sig och tog en slummer,
 eller som ofta hände, isynnerhet om det
 kom någon nabo in i gissade gator och ta-
 lade om spökhistorier eller andra hi-
 storier. Efter jul när dagarna blivit längre
 blev det vanligtvis möttur vid 4 tiden
 på em, så karlarna finge gå på logan
 igen och försöka tills slumningen. Fram
 i mars månad blev det inget bekymnings
 sittande. Gregorius den 19te Mars skulle de
 börja lägga sig i "dagsljus" (dagsljus)
 den som inte det gjorde fick dålig tur
 med bäddret under höften. Om inte förrut
 skulle de absolut lägga sig vid dagsljus
 tredje torsdagen i Tor, tredje torsdagen i Mars.